

Onderduiken in de sauna

De KVS werpt zich op het thema Europa met een voorstelling getiteld 'Mental Finland' over eenheid in verscheidenheid. Het is een paradox die gastregisseur Kristian Smeds op scène niet oplost.

THEATER

VAN ONZE MEDEWERKER

WOUTER HILLAERT

BRUSSEL | Op zich stelt de KVS,

als Brussels stadstheater, de juiste vraag. Wat is dat, Europa? Op zijn best valt het samen met het Eurovisiesongfestival: in een illusie van vrolijk samenzijn elkaar zoveel mogelijk punten afsnoepen voor de eigen cultuur. Wat moet daarvan komen?

Smeds, een Finse theatermaker met een hang naar *art brut*, denkt Europa in *Mental Finland* zestig jaar vooruit. Het Europese leger (zeven dansers met politiechilden) bewaakt op het hele grondgebied de uniforme regels. Alleen de Finnen (nog eens zeven acteurs) laten zich niet knechten. Als Asterix en Obelix onder Caesar blijven ze hun folklore handhaven: met zeemzoet ballet, in de sauna, met een hockeystick als wapen.

Als iets Smeds kenmerkt, is het zijn ironie. Plots veranderen de vrijbuiters in protserige cowboys voor een flink potje slapstick. Naar hartelust kunnen ze het publiek uitschelden voor '*Central-European bourgeois aliens*'.

Het Europese motto 'eenheid in verscheidenheid' huldigt *Mental Finland* enkel als een vormprincipe. Flitsende animatiebeelden tegen alle wanden clashen met Béjart-achtige dans, met grappige geluidseffecten, plots een sobere monoloog, dan weer een wervelende rocksong. Dat theater niet mag vervelen, is een visie van Smeds die je bijwijlen om de oren fluit. Sommige beelden, zoals een striemende folterscène, bekijken wel.

Maar die pret stokt als de voorstelling totaal terugplooit op de besloten container op scène. The-

De Finnen verdedigen zich tegen de EU als Asterix tegen Caesar.

© Bart Grietens

ater wordt een lang videoverslag vanuit de sauna. De Finnen zuipen er zich lam en de boel ontploft. Het resultaat is een aarde-donker Fort Finland: cultureel autistisch klampt het zich vast aan eigen tradities, trauma's en xenofobie. Verscheidenheid wordt apartheid. Leg zelf maar de link met Vlaanderen, lijkt de suggestie.

Europa is uiteindelijk maar het sausje

Alleen zit daar de kink in deze grote KVS-productie met het Smeds Ensemble, het Nationale Theater van Finland en de culturele hoofdsteden Linz en Vilnius. Ze wil Finland presenteren als een metafoor voor het geldbejag, het nationalisme en de religieuze verwarring van heel Europa. Ze zou je blik moeten openen voor een andere vormtaal. Maar na tweeënhal uur kom je vooral bui-

ten met iets wat grenst aan Finlandmoehheid.

Niet zozeer de Finse voertaal of de nauwe Finse focus stompen af, wel het gebrek aan artistieke consistentie. Vele scènes deinen te lang uit, dans en theater zijn zomaar naast elkaar ineengeschoven. De technische extra's ontcrachten de sterke 'no nonsense'-aanpak die we zagen in Smeds' eerdere werk. Samen geeft dat vooral 'overdaad in verscheidenheid'. Zo bevestigt *Mental Finland* ongewild het probleem van heel Europa inzake culturele identiteit. De noodzaak van het Brusselse centrum om Europa door te denken lijkt wat opgedrongen aan een boeiende maker die zijn pijlen vooral op de eigen nationale cultuur wil richten. Europa is uiteindelijk maar het sausje.

Mental Finland, gezien op 11/2. Tot 22/2 in KVS-Bol, Brussel.

ONLINE
www.kvs.be